

§ 195

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta ammatillisen koulutuksen resurssien parantamiseksi

HEL 2020-003273 T 00 00 03

Lausunto

Kasvatus- ja koulutuslautakunta antoi kaupunginhallitukselle Vesa Korkkulan talousarvioaloitteesta ammatillisen koulutuksen resurssien parantamiseksi seuraavan lausunnon:

Ammatillista koulutusta uudistettaessa ammatillisen koulutuksen rahoitus, ohjaus, toimintaprosessit ja tutkintojärjestelmä uudistuivat. Koulutuksen keskiössä ovat osaamisperusteisuus ja asiakaslähtöisyys. Opiskelijoiden yksilöllisiä opintopolkuja vahvistetaan ja joustavoitetaan sekä lisätään työpaikoilla tapahtuvaa oppimista ja monipuolistetaan oppimisympäristöjä. Stadin ammatti- ja aikuisopisto järjestää ammatillista tutkintokoulutusta koulutusopimuksena ja oppisopimuksena, ammatillista lyhyt- ja täydennyskoulutusta sekä nivelvaiheen koulutuksia. Stadin ammatti- ja aikuisopiston järjestämisluvan mukainen vähimmäismäärä on 8 947 opiskelijavuotta, minkä lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö on myöntänyt vuosittain n. 1000 opiskelijavuoden harkinnanvaraisen lisäyksen järjestämislupaun. Oppilaitoksessa käynnistettiin vuonna 2018 oppilaitoksen toimintakulttuurin laaja-alainen uudistaminen sekä osaamisperusteisen ja entistä asiakaslähtöisemmän pedagogisen toimintamallin käyttöönotto.

Jokainen opiskelija etenee opinnoissaan henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman (HOKS) mukaisesti, eikä opinnot ole sidottu opiskelijaryhmän etenemiseen. Henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa sovitaan osaamisen hankkimisen aikataulusta ja tavoista sekä opiskelijan tarvitsemasta ohjauksesta, tuesta ja urasuunnitelmasta. Koulutuksen tarkoitus on, että opiskelija hankkii vain puuttuvaa osaamista ja hänellä jo olemassa oleva osaaminen tunnustetaan osaksi opintoja. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa opiskelijat voivat edetä omien tavoitteidensa ja valmiuksiensa mukaan ja he saavat opintoihinsa yksilöllistä valmennusta ja tukea. Jokaista opiskelijaa autetaan tunnistamaan omat vahvuutensa ja käyttämään niitä hyväkseen.

Yhteisöllisyyttä korostavaa toimintatapaa toteutetaan Stadin ammatti- ja aikuisopistossa siten, että kaikilla kampuksilla on muodostettu 150–200 opiskelijan oppimisyhteisöt. Jokaista oppimisyhteisöä ohjaamassa on pedagoginen tiimi, johon kuuluu opettaja, opinto-ohjaaja ja mahdollisia muita opetuksen tukihenkilöitä. Tiimin jäsenet vastaavat yhdessä

oppimisyhteisön opiskelijoiden opetuksesta ja ohjaamisesta itseohjautuvuutta tukevalla pedagogisella otteella. Opettajatiimi ohjaa ja tukee opiskelijoiden oppimista erilaisissa oppimisympäristöissä ja työpaikoilla, kehittää pedagogisia menetelmiä ja ratkaisuja opiskelijoiden ohjauksessa sekä kehittää yhteisöllisyyttä tukevia toimintamalleja.

Ohjauksen rooli on korostunut ammatillisessa koulutuksessa. Opiskelijaa ohjaavat kaikki ammattiryhmät. Opintojen henkilökohtaistaminen, opiskelijoiden moninaisuus, jatkuva hakeutuminen ja urasuunnittelun korostuminen ovat lisänneet osaavan ja ammattitaitoisen ohjaushenkilöstön tarvetta. Lisäksi suunnitteilla oleva oppivelvollisuuden laajentaminen ja työllisyydenhoidon kuntakokeilu lisäävät jatkossa ohjauksen tarvetta ja ohjaukseen liittyviä työtehtäviä.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa toteutetaan valtakunnallista koulutustakuuta sekä oppijoiden ohjausta monialaisissa kaupungin palveluissa. Kohderyhmänä ovat erityisesti koulutuksen ja työelämän ulkopuolella olevat nuoret, pitkäaikaistyöttömät sekä maahanmuuttajat. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on laaja koulutus- ja palvelutarjonta ja sen myötä asiakaskunta on moninainen ikänsä, taustansa sekä kielensä ja kulttuurinsa suhteen. Ammatillisissa tutkinnoissa on jatkuvasti kasvanut niiden opiskelijoiden osuus, jotka tarvitsevat jatkuvaa ja pitkäkestoista tukea koko opintojensa ajan. Tuen tarve, opiskeluvalmiuksia tukevien opintojen järjestäminen ja erityisen tuen sisällön suunnittelu runsaasti tukea tarvitseville opiskelijoille on tärkeää huomioida opetuksen ja ohjauksen resursoinnissa.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on runsaasti opiskelijoita, joiden kielilliset valmiudet, varsinkin opintojen alussa, ovat heikot. Oppilaitoksessa opiskelevien vieraskielisten sekä runsaasti tukea tarvitsevien opiskelijoiden määrä kokonaisopiskelijamääriin suhteutettuna on huomattava. Opetuksen ja ohjauksen tarpeita on vaikea ennakoida heti opintojen alussa, ja tarpeet ilmenevät eri opiskelijoilla opintojen eri vaiheissa. Oikea-aikaisella ohjauksella ja tuella pystytään sujuvoittamaan opintojen etenemistä ja ennaltaehkäisemään opintojen keskeyttämistä. Ohjauksen ja tuen tehostaminen opiskelijoiden oppimiseen liittyvien vaikeuksien varhaisemmaksi todentamiseksi on tärkeää.

Stadin ammatti- ja aikuisopisto on aktiivisesti vastannut opiskelijoiden ja työelämän tarpeista nouseviin haasteisiin. Hanketoiminnan ja muun kehittämistyön kautta on luotu erilaisia vaihtoehtoja ja koulutuspolkuja jo ennen tutkintokoulutukseen hakeutumista. Asiakkaan on mahdollista tutustua ammattialoihin, vahvistaa opiskelutaitoja ja -valmiuksia sekä saada ohjausta ammatinvalintaan ja kartoitus oppimisen tuen tarpeeseen. Lisäksi kehitetään mahdollisuuksia suorittaa tutkinnon osasta vain työllistymiseen tarvittava osaaminen. Keskeyttämisuhan alla olevil-

le opiskelijoille on luotu monipuolisia palveluja tukemaan opintojen jatkumista.

Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on tarjolla Helsingin kaupungin rahoittamana helsinkiläisille alle 29-vuotiaille nuorille avoimet opinnot. Avoimina opintoina tarjotaan ammatillisia koulutuskokonaisuuksia mm. asiakaspalvelusta, yksilöllisiä suomi toisena kielenä -opintoja sekä työelämässä tarvittavia lupakortteja. Osana avoimia opintoja toimivan Treenaamon tavoitteena on löytää soveltuva koulutus sekä sen suorittamistapa ja paikka. Kolmen viikon välein aloittava Treenijakso toimii vauhdinottona tutkintokoulutukseen, tukee opintojen jatkamista haastavissa elämäntilanteissa tai auttaa oman suunnan löytämisessä.

Ammatilliseen koulutukseen on nykyisin mahdollista hakeutua ympäri vuoden. Stadin ammatti- ja aikuisopistossa on kehitetty kaupungin omalla rahoituksella säännöllisten jatkuvan haun päivien konseptia. Jatkuvan haun päiviä järjestetään keskimäärin kerran kuukaudessa. Oppilaitoksen haku- ja ohjauspäivissä hakija kohdataan henkilökohtaisesti, kartoitetaan hakijan toiveita, tavoitteita ja opiskeluedellytyksiä. Hakeutumisprosessia kehitetään valtakunnallisessa Vetovoimaverkostohankkeessa, jossa Stadin ammatti- ja aikuisopisto on mukana. Hankkeessa kehitetään valtakunnallisia erityisen ja vaativan erityisen tuen hakijapalveluita. Lisäksi Stadin ammatti- ja aikuisopisto kehittää erityisesti monikielisten hakijoiden ohjausta hakeutumisvaiheessa.

Korona-pandemian myötä työttömyys on noussut Helsingissä. Pandemia on vaikuttanut tiettyjen alojen työllisyyteen, ja näille aloille valmistuvien opiskelijoiden voi olla haastavaa työllistyä. On myös työttömiä, joilla on vain peruskoulutusta. Stadin ammatti- ja aikuisopiston koulutustarjonta vastaa ammatillisen koulutuksen tarpeeseen ja pandemian myötä muuttuneeseen tilanteeseen. Muuttuneessa tilanteessa tutkintokoulutusta pienemmät työelämälähtöiset osaamiskokonaisuudet tarjoavat mahdollisuuden hankkia lisäosaamista työllistymisen tukemiseksi. Lisäksi osaamiskokonaisuuksien opiskelu palvelee hakeutumisväylänä tutkintoon tai uudelleen kouluttautumisessa työvoimapula-aloille.

Kasvatus- ja koulutuslautakunta toteaa talousarvioaloitteessa esitetyt asiat tärkeiksi ja Stadin ammatti- ja aikuisopistossa tehdään toimenpiteitä ja kehitetään palveluita opiskelijoiden ohjaamiseksi ja tukemiseksi opinnoissa.

Kasvatuksen ja koulutuksen toimialan talousarvioehdotuksessa 2021 ei ole varauduttu aloitteen mukaisiin lisämäärärahatarpeisiin.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

15.09.2020

Lisätiedot

Tuija Artama, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 21418
tuija.artama(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, ammatillisen koulutuksen resurssien parantaminen,
Vesa Korkkula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Lausunto on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Kasvatus- ja koulutuslautakunnalta on pyydetty lausuntoa 22.9.2020 mennessä kaupunginhallitukselle valtuutettu Vesa Korkkulan ja kahdeksan muun allekirjoittaneen talousarvioaloitteesta ammatillisen koulutuksen resurssien parantamiseksi. Aloitteessa esitetään 2 000 000 euron lisämäärärahaa, jotta voidaan parantaa opinto-ohjauksen resursointia, pitää ryhmäkoot kohtuullisina, lisätä yksilöllistä tukea sekä erityisopetusta ja auttaa kielen oppimisen vaikeuksista kärsiviä.

Esittelijä

kasvatuksen ja koulutuksen toimialajohtaja
Liisa Pohjolainen

Lisätiedot

Tuija Artama, pedagoginen asiantuntija, puhelin: 310 21418
tuija.artama(a)hel.fi

Liitteet

1 Talousarvioaloite, ammatillisen koulutuksen resurssien parantaminen,
Vesa Korkkula

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano